

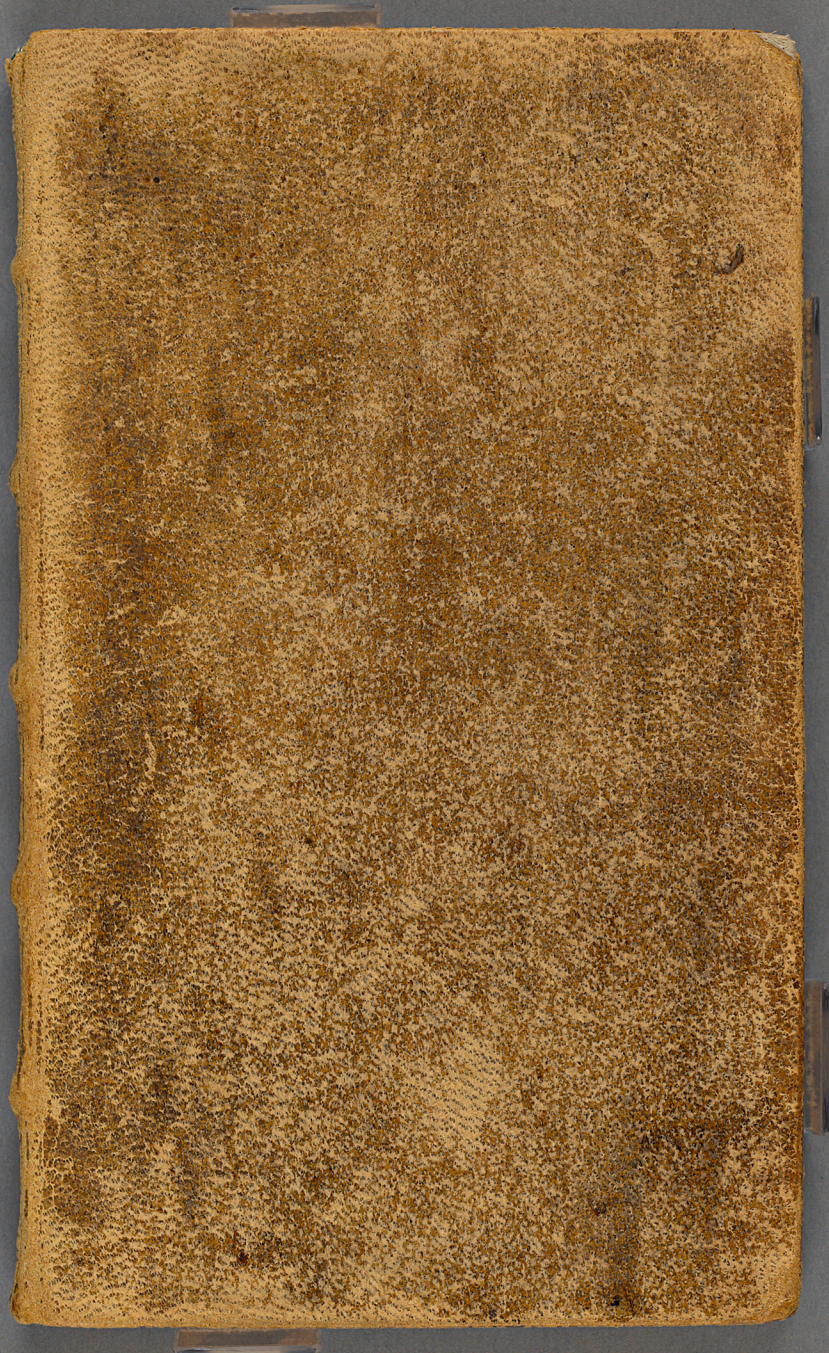
Qwinligt tankespel. Af en
Herdinna i Norden./(Hedwig
Charl. Nordenflycht.)...

Nordenflycht, Hedvig Charlotta,

1700-1829 81 A

National Library
of Sweden

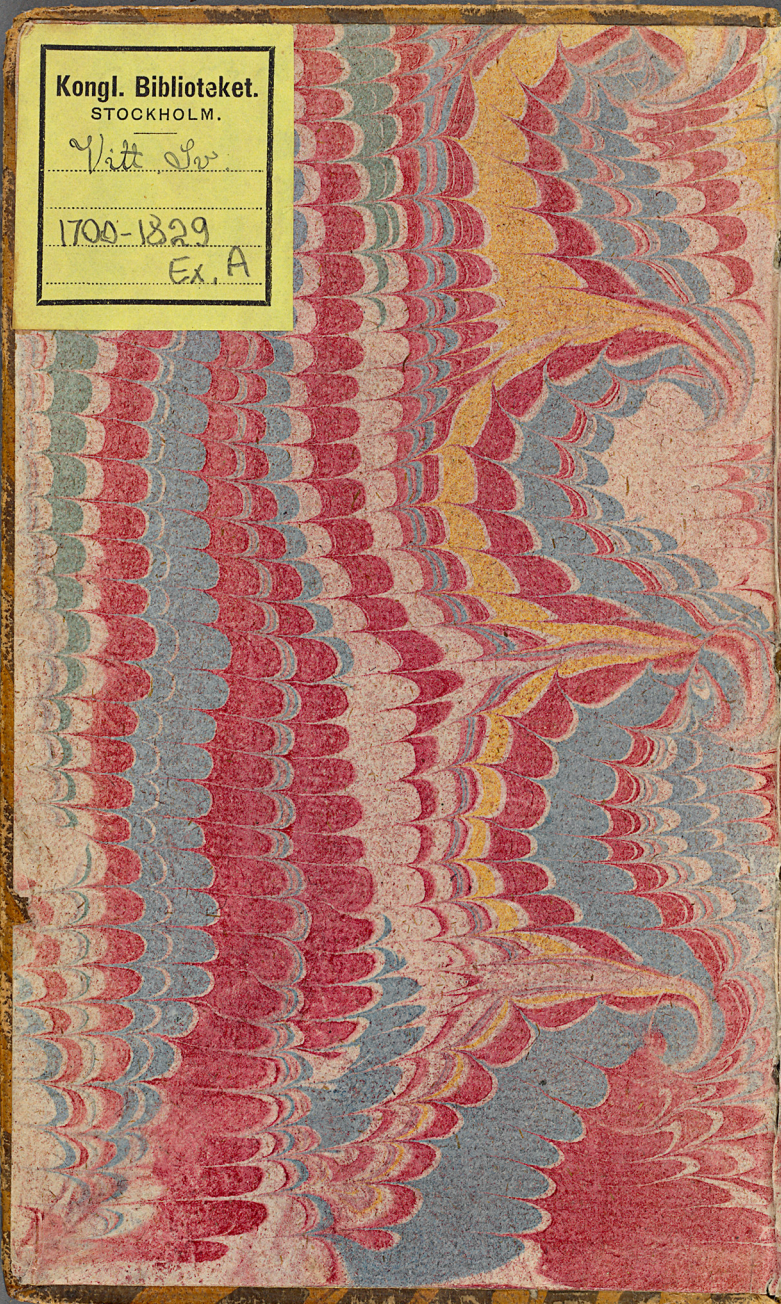

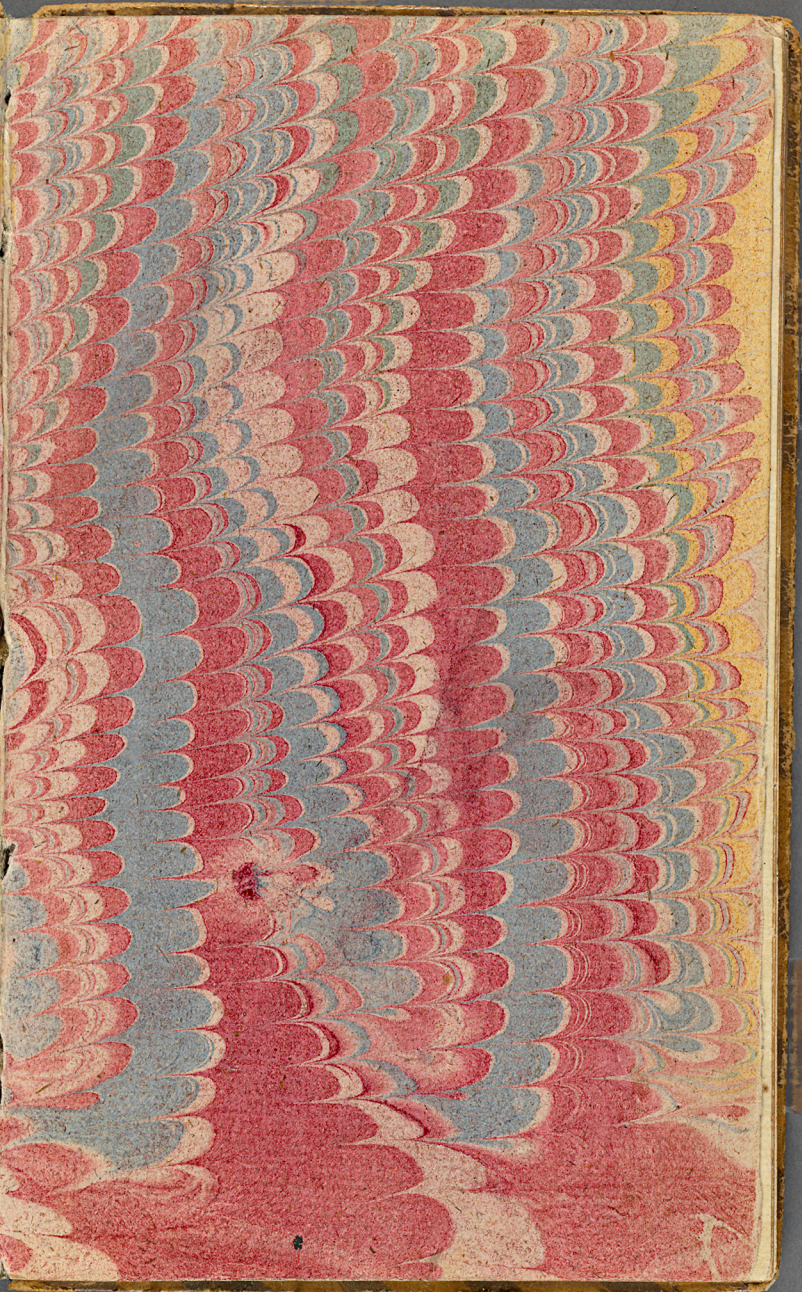
Kongl. Biblioteket.
STOCKHOLM.

Vitt Sv

1700-1829

Ex. A

Ex. A.

Vol. 138

1747

Swinsigie

Swinsigie
Swinsigie

Herbinna i Norden.

STOCKHOLM 2. H.

Tryckt hos LARS SALZNER

1747

N° 47

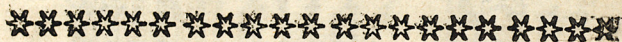
W

LIV - 232.

Noordenvlycht, H. C.

Swingligit
Sankespel.

Af en *C. G. J. M. M.*
Herdinna i Norden.

STOCKHOLM
Tryckt hos LARS SALVIUS
1744

Handwritten text in a highly decorative, calligraphic script, possibly a title or name, with a large initial letter on the right side.

Handwritten text, possibly a date or a reference number, appearing below the main title.

STOCKHOLM
Kungl. Högskolan
1744

Högwålborna
Hru Brefwinna
Och
Hofmåstarinna
S R S
HEDWIG
WRANGEL.

Så och
Samtelige
Konglige Hof-
Gröfnarna:

Sammar-Gröfen

Den
Högwålborna Gröfen
MARGARETA MAGDAL.
TORSTENSON.

Den

Sögwälborna Gröfen
MARIA SIÖBLAD.

Den

Sögwälborna Gröfen
ULRICA ELEONORA
SPARRE.

Den

Sögwälborna Gröfen
HINRICA JULIANA
de LIEWEN.

Den

Sögwälborna Gröfen
ULRICA STRÖMFELT.

Den

Den

Sögwälborna Gröfen
AGNETA STRÖMFELT.

Den

Sögwälborna Gröfen
ERNESTINA GRISHEIM.

SUdinnor! hågna mig:
Jag är en swag herdinna,
Som

Som önskar vägen finna
Til Sannings rätta stig;
Här mig så många möta
Med både hot och bön,
Och be mig sådant sköta,
Som hörer till vårt kön.

— Ut wisset tilhör oss,
Har jag nu tänkt bewisa;
Men hwad för skäl kan spisa
Mot myckenhetens troß!
Om min' bewisnings grunder
Ej skydd af åran får,
Så fastas de snart under,
När afwunds wanan rår.

Men

Men nu blir segren min,
Och sanning måste vinna,
Se'n wisshetens gudinna,
Gaf mig det rådet in,
Att Ert beskydd begära,
Gudinnor i wår Nord,
Som med båd wett och ära
Upsytt wår Swenska jord.

Det är Er egen Sak,
Att dessa blad förswara;
Ty dygdens frukter rara
Utwisa här sin smak:
Er höga Namn här pråla,
Alltsammans tilhör Er;

Men af Er Nåd en stråla
Sag endast mig utber,
Dch framhårdar med djup wördnad

Högwålborna
Eru Brefwinnans
Dch
Sofmästarinnans

Samt
Högwålborna Eröfnarnas

Albraödmjufesta Tjenarinna
HEDWIG CHARL. NORDENFLYCHT.

Erventimbers

Blikt /

At

Upöfwa

Deras

Wett.

Dumma lag, du blinda sed,
Som af nedrig afwund luder,
När du Evæ Rön förbjuder,
At Parnassen komma wed.

At du först har fått din fart
Ue en swag och mantlig hjerna,
Som sit wälde welat wärna,
Ue wäl, utan twifwel, klart;

Ey natur och sundt förnuft
Mot din blindhet altid stridit,
Och bewisar, at den lidit
Mehn af trock och ofund lust,

Som, uti sit hjerne = grill,
Udrar på om gwinnor äga
Adel anda, Himmelsk Läga,
Och af hwad de kommit til?

Denne tok förtjenar ej,
At hans dumma sats beswaras,

U

Dan

Han må länge nog förvaras,
Som et lifligt Conterfeii.

Utaf Karlars skälta mod
Och de många twiflans krockar,
Som de gamla wifhets tokar
Drogo ur sin hjerneflod.

Låt oss ta en riktig grund,
Wår Systemer på sanning bygga;
Ingen lär den sanning rygga,
At ju alla ha sit pund.

Nu wäl an, wi qwinnow sätt,
Som de wisa männer yrka,
Mindre kraft och mindre styrka
Uti wår Natur och lott;

Detta är det första skäl,
Hwarför qwinnow böra wandra
Mer til wisbet, än de andra,
Dem Naturen delat så wäl;

Medan alla Siälars Lag,
At sig allt mer förbättra,
Och ur mörkrets band och fjättra,
Gå til klarhet, Ljus och dag.

Wägen har man ren beredt:
Sjelfwa Manna = hopen dryga,
Till Apollos werkstad flyga,
För at råga sina wett:

Kunskap är den söta spis,
Som förnuftet måste nära:
Sanning är den magten fära,
Som gör Siälen klar och wis.

Detta

Detta huset, som man wet,
 Up från twänne Eldar rinner:
 Genom lästning man det winner,
 Och af ren förfarenhet.

Den som då wid dessa blåß
 Mer och mer sin tankar renar,
 Rägges lågor nått förenar,
 Ger på slutet mörkret troß.

Se då här, I tåcka Rön!
 Huru klart wi saken winna.
 An et skäl sku wi påfinna
 Af et klart försök och rön:

Hwar en Karl, som eger wett
 Och et rätt begrep om dygder,
 Wet, at Dygd på wett är bygder,
 Och de twänne äro Et;

Mån han sig en Hustru tar,
 Som i dumbhet ligger bunden,
 Och hwaras dygd på wissnets grunden
 Inga fasta rötter har?

Nej, hur kan en uplyst Sjal,
 Bliwa kär i dumbhets swårta,
 Och hop med et fjälligt hjerta,
 Winna nöjsamhetens wål.

Men Herr Matwett säjer dock:
 Kloker kan jag sjelfwer wara,
 Och en Hustru bör ju swara
 För sit Köf, sin Nål och Rock.

Der med tjenaar hon sin Man,
 Mer, än med de kloka funder.

En i Pallas wisa lunder
Hon ej Hushåll låra kan.

Nej, Herr Matwett, tigen still,
Dag Er fritt en dummer fjälla,
Hon lär wäl åt Er hushålla,
Som hen har förståndet til.

Efter Eder sats och smak
Fördras intet wett och låra,
Alt en Hushålls börda bära,
Som är dock så wigtig sak.

Nej, J dömmen icke rätt:
Tro mig, at en floker qwinna;
Som kan högre saker hinna,
Winner hushåls wettet litt.

Har hon en upbrukad själ,
Där hon sig snart Hushålls slögder;
Är hon rätt til wisbet begder,
Wet hon ock at styrat wäl.

Såleds styrker icke jag
Alla ädla Läsarinnor,
Blömma, at de äro Qwinnor,
Och förkasta Kønets Lag.

Nej, de kunna Ståndets plikt
Hårigenom mer fullgöra,
När de sina tankar föra
J de rätta ämnens wigt,

Som bewisa os så rent,
Alt wi ingalunda lefwa
Dersför blott, at härma Eva,
Fäst än wanan det så ment.

Nej,

Nej, betänk, O ädla hop!
 Att Er årrå först bör hwälfwa,
 Att upbjelpa Eder sjelfwa,
 Ur en nellig dumhets grop.

J ha'n fått Ert dyra lif
 Ej därför, at det förspilla,
 Och at Edert wett förwilla
 J fåfånga tidsfördrif.

Himlen hafser satt o' hit,
 Liksom til försök och pröfning,
 Hur' i denna Sjåla-öfning
 Wi använda skul' wår flit.

Den som nyttjar tiden här,
 Himplens höga affikt märker,
 Och sin sjål i wisshet stärker,
 Ej för döden båfwa lär.

Sanning's strålan är här satt
 Under mycket möln och dimma:
 Den, som söker denna stråmma
 Går ock en gång solen fatt;

Men den, som med stoft och mul
 Har sin sjål i tiden måttat,
 Och sig efter skuggor rättat,
 Går i mörker mer omfull.

Hur' sku mörka själar då
 Sjelfwa solens klarhet tåla;
 När de ej des minsta stråla
 Skådat här och råkat på?

Derför blir wårt säkra slut:
 Först wår skyldighet upptäcka,

Och, så långt vår krafter räckta,
Föra den til ända ut.

Låt oss därför tänka på,
Hwad vår plikt af oss begärer,
All Naturens ljus oss lärar,
Att wi ej sku stilla stå.

Wägen till all sällhets bygd
I vår egen själ wi bära:
Att sig sjelfwer känna lära,
Det är källan til all Dyg.

Satyr emot afwundsjuka Fruentimber.

Og har jag ofta til mit Rönns förhöjning
friswit
Mot Karlars Högfärds agg, och bitand'
tadel: sjä, r,

Mig har en ädel plikt för Rönnets heder driswit;
Men mot min tanka jag nu illa lönter är:
Min syster tacka mig med afwunds tadel: swärta,
Det har wäl litet rört, men aldrig qwält, mit hjerta.

Att Himlen ofta gett en kloker själ åt qwinnor,
Det wittnar werden all: på denna grund de fått
Af Hedna folket namn af mäktiga Gudinnor,
För det de högre ha, än allmän: hopen, gått
I wisshet och i konst, ja ock i dygdens lära:
Tänk! det har skaffat dem odödlighet och ära.

Men se! vårt Swenska blod är nästan kändt fring
jorden,

Att wara smittadt med en farlig afwund: sot,
Att, hwad för nedrig drift! det äbla folk i Norden
Kan

Kan näpplig qwäswa ned sin största olycks-rot.
Men kan nu afwunds magt et Rike lutand' göra,
Hwi will jag undra , at mig qwinno- tungor röra.

Jag ömkas likwäl åt de pilar hon mig sänder,
De bita icke på den blanka sammings- sköld,
De komma slöga fram ur qwinfolks weka händer.

En tyktes warahwas , och grep mig an för sköld,
Åt jag ur böcker tog, med andras tankar jäste;
Men huru wet hon det , som aldrig nånsin läste?

Jag wil min tanka dock om denna saken lämna:
Mig tyktes det är skam, at hwad en an har gjort
Blott copiera af, och för sit eget nämna:

För detta grepet har mit högmöd lupit fort:
Nej! jag har ro deraf, sielf tänka och betrakta:
Poëten läs jag blott, mig för des insäll akta.

Men spåda tadelröst , som tyktes alltid hitta
Uppå et bättre ord, än det som står förut,
Hon skulle wackert qwar wid lilla Vägen sitta,
Och lära sig at slå på silkes ändan knut,
An binner ej ditt wett en annans gerning tadla;
Men twärt emot, den kan ditt lilla gry upadla.

J, som med tusend bry blott sköten mat och maga,
Och spottfligt len åt mig, som pennan tar i hand,
Som tro Ett eget kön så ömkliga och swaga,
Ej kunna lära mer , än si och wäswa band:
Tänk tiden räcker til för läsa och för spinna,
Jag har det sielf försökt, man kan altsammans hinna.

Kom låt oss kämpas i en riktig Hushålls stryset,
Jag trofsar Er, som blott af wanan syflor lårt,
Ej ränsat up Ett wett, men i Er snålhets yrset
Kan tråta på Ett folk, för stoft som ej är wärdt.

Fors

Så flet Gudinnan knapt Herberge,
Der hade hon snart swält ihjäl.

Hon slog de skönsta harpestlag,
Med magra fingrar lutan rörde,
Hon klaga på sit ödes lag;
Men ingen war, som henne hörde,
Man hasta sig och gief förbi
En Dame, den prackt och guld ej hölgde;
Dock war der en, som henne fölgde
Med träget rop och taddelsfri.

Gudinnan kände straxt igen
Det skarpa ljud, om örat rände.
Uck! Afwund, sad' hon, gack nu hän;
Ty si! jag är uti Elende;
Nej, swarte afwund, ingalund!
Jag ej min sed så snart förglömmes,
Så länge du din konst ej gömmer,
Så plågas jag af hjertans grund.

Råd.

Hålt, skald = Gudinna, göm dig här,
Och dölj med sitt din sägning täcka;
Ty fast ditt öde uselt är,
Så kan dig litwål afwund räcka.

Betänk! hon harmas icke blott
Utsöwer prackt och lockans skänker:
Om du af någon gästwa blänker,
Så blir du mål för hennes skott.

Andras tycke, en osäker grund.

Mel. Min Fris när du wil til swar.

Mitt sinne hwarför röres du
 Af andras dom och tycke?
 Blif wid dig sjelf, och låt dig nu,
 Att ej för högt och mycke

På fåfängt ryckte gifwa akt,
 Som städse wäxlar om sin lag;
 Det står dock ej uti din magt,
 Att lefwa allom til behag.

Det är en ganska sliprig grund;
 På andras tycken bygga,
 Och uppå rycktets lösa mun
 Sin lefnads regel trygga.
 Den, som för blott beröm och pris
 Wil stränga bygge wägen gå,
 Han lär få röna afwunds ris,
 Och tröttna för'n han börjat på.

Sök fram din rena skyldighet
 Ur blindhets mörka gömma,
 Och följ du den, när du den wet,
 Låt werden sedan dömma:
 När du fullkomlig insikt får
 I all den plicht, dig ligger på,
 Och den med afswar förestår,
 Dig ingens domar skada må.

Du wet, en farlig tadelsot
 Har alla tungor smittat,
 Och ingen har fullkomlig bot
 För denna sjukan hittat;

Men

Men at du sjelf ej må bli frank,
 Så måst du kånnetecknet sky:
 Din lefnad ställa utan wanf;
 Men aldrig dig om andra bry.

Om då din ofskuld klandrad blir,
 Låt ej ditt upsåt falla;
 Ty afwund, som blott laster sir,
 Kan dig ej dygdiz falla:
 Förackta det, men blif ej rörd,
 Och, utan högmod, trösta dig
 Utaf ditt samwets wittnesbörd,
 Som en gång skal förklara sig.

Låt derfor både ondt och godt
 Dig til förbättring tjena:
 När du om dig har tadel fådt,
 Så wil dig ödet låna
 Ett nytt tilfålle, at i dig
 En sann ransakning ställa an:
 Betänk! Hur tiden ändrar sig,
 Dig alt til nytta lånda kan.

Det högsta nöje, kånna och ära
 Skaparen.

Mel. Ifrån den dag jag Elisandra.

När är wäl til i werden wida,
 Som icke något til sin ro utwalt
 Af det Naturens hymnoghet har falt?
 Fast måstadelen måste lida
 Förwårpling, när de sänka sin begär
 I det, som tiden underdånigt är.

Dock å de lyckliga at skatta,
 I det de något medel fatta,
 It öfwa opp
 Sin själ och kropp,
 Och uti något söka
 Sit lefnads nöje öka.

— Men hwart skall jag min tanka stieka,
 It hämta ro i min orolighet?
 Jag, som af intet säkert nöje wet?
 Hwar med skall jag mitt hopp upgwieka,
 Som tröttnar nu i orwis längtan stå,
 Och ser sin åtrå ingen fyllnad få?
 Skall jag wid glas min lefnad stöda?
 En hungrig själ med intet föda,
 Ur ingen ring
 I werdsens ring,
 Som henne kan förnöja?
 Hwart ut skall jag mig böja?

Hwi är jag satt på denna jorden?
 Hwi är min själ hopbunden med en kropp
 Och stald uti ett så ordentligt lopp?
 Hwi är jag således skapad worden?
 Om ej det ursprung, som all ting beredt
 Til någon nytta hafwer mig utsett.
 Ell' mån den store werdsens mästare
 Ibland sin under något frestar,
 Som han ej wet
 I säkerhet
 Skall til hans ära lända,
 Men utan affickt hända?

Ack hur' kan det hans wiffhet lifna?
 Hur' blir hans godhet deri uppenbar,

Och

Och hans fullkomlighet i sådant klar?
 Skall något lif i werden qwickna?
 Skall någon ting bli gjord utaf hans hand,
 Som til hans ära icke lända kan?
 Uck! jo du store werdsens HERRE,
 Du ser det större med det smärre,
 Barfunna dig,
 Och låt ej mig
 Ibland din under alla,
 Ifrån din Kärlek falla.

Men låt mig här i denna werden
 Min hela lefnad således ställa an,
 Ut den i ewighet mig gagna kan:
 Lär mig förstå och känna stånden,
 Ut aldrig den må öfwer sinnet rå,
 Men up til dig min håg och åtra stå,
 Låt mig den enda sällhet winna:
 I denna själa-öfning hinna,
 Ut känna dig,
 Så långt du mig
 Der til wil krafter gifwa,
 Och dem til dig updrifwa.

Har du mig til din ära ämna,
 Har du för den mig låtit blifwa til,
 Jag af din kärlek då förhoppas wil,
 Du lär mig rätta medel lämna,
 Ut hinna til det mål du för mig satt,
 Och deruti unfå den högsta skatt,
 Som kan min själ i längden nära,
 Jag intet mera will begära
 I detta lif,
 An HERRE gif
 B 3
 Mig,

Mig, deri vara trägen,
 Och wis mig rätta wägen.

Samwets frid och ro.

Mel. Du ljufwa ort farwål.

Någ såg mig länge i fåfånglighetens spegel,
 Och fant uti dess glitterskien ett stort behag,
 Jag kände der igen den blinda lyckans regel,
 Som gjer på sanna nöjen et så falskt förslag.

Min hog upwäcktes,

Min åtra sträcktes,

Ut pröfwa denna allmänt walda sinnes ro;

Men ack! jag sakna här

Den sanna ro, som är

Beständig och står fast uppå en säker grund,

När alla andra nöjen bytas om hwar stund.

Den rena samwets ro är en osälig hugnad,

Mot hwilken andra nöjen å et idelt qwal,

Hon är et säkert bo, der sinnet finner lagnad,

När motgångs wäder ila utan mått och tal.

Allt sådant lida,

All jordisk qwida

Är wål et uphof til de swaga sinnens storm,

Doch ha de ingen kraft,

Ut öda ut den fast,

Som samwets friden njuter af en himmelsk rot:

Den är mot alla plågor en fullkomlig bot.

Men du, som aldrig har den himlatrösten njutit,

Ell' kânt, hwad det för nöje är, at göra godt,

Du, som i mörkret qwar, mot Himla Lagen brutit,

Och aldrig sett, hwari din lefnads plikt bestått,

Ditt

Ditt sinnes längtan,
 Som fyllt sin trångtan
 I bet, som sträfvar mot den Högstas ändamål,
 När i fåfånglighet
 Hon länge gått i bet,
 Och äntlig skils från synligt och blir kvar i sig;
 Då saknas wist den ro, som är wäsendtelig.

Den är til fullo wis, som deruppå arbetar,
 Att vinna denna Sjåla: frideus ädla skatt:
 Den ej på bräcklig is, i falska nöjen, letar
 Det hwiloställe, som i honom sjelf är satt.

Den ädla gnista
 Kan aldrig mista
 Sin åtrå, at få resa sig ur stoftet up,
 Men ack! det yttre lif
 Är allas tidsfördrif;
 Men den sin skyldighet förstår och följer rätt;
 Kan ej af flyktigt wäder bli förnögd och mått.

Förakt af tidsens hinder.

Du blinda sorg, som sinnet qwäljer,
 Fly bort ifrån min fria själ,
 Hon ewigheten endast wäljer,
 Och är ej sålebs tidsens trål:
 Fast tiden kan sig sjelf förstöra,
 Kan hon ej ewigheten röra.

Jag wil nu all min åtrå rota
 På det, som ewigt må bestå,
 Då kan mig tiden icke mota,
 Mit mål kan jag då säkert nå:

Som ewigheten är och warar,
Hon sig en gång för mig förklarar.

En blir min skatt, när all ting brista:
En ren och stilla samwets ro.
Skull' jag all rimlig önskan mista,
Kan detta upfat alltid gro,
Att wilja ljuset se och följa,
Skönt dimbor här will' det fördölja.

Fast jag i detta mörka lifwet
Får solen ej fullkomligt fatt,
Har hon mig dock en längtan gifwit
Til sig, från denna mörka natt.
Den strålan, som mig här får leda,
Kan mig til högre ljus bereda.

Hwad kan då tiden mig betaga?
Mit rätta lif blir alltid et.
Hwad kan ock werden mig bedraga?
Jag har des falska grunder sett:
Jag skall wid hennes läcke-sunder
Ståds minnas dessa falska grunder.

Lyckans ostadighet betraktad.

M På den stolta hööd, der alt af åra glimmar,
Der wälde, ståt och prackt sin fria hem-
man ha,
Der gick min tanka up, at skåda några
timmar

På dem, som trygga rum i lyckans skjöte ta:
Jag såg, at hennes fot för gylta stunder delte,
Och at en skimrand' frögd i allas ögon spelte.

Jag

Jag såg, at lyckan här med tåta gylbne pålar
 Har stängt föraktet ut från denna höga gård.
 Den, som derinne gick, war höljd af årans strålar:
 Och hade prål och glans i följe til sin wård.
 Mång tusend' nedanför' i ödmjuf' åtbörd lågo,
 Som efter hjelp och rätt til denna boning sågo.

Uf denna högdens prackt min tanka blef betagen:
 Ack! sade hon, här är lycksalighetens mål,
 Den som har en gång hint i denna sälla hagen,
 Kan intet stickas af föraktets skarpa nål:
 Här kan man all sin tid med nöjets guld förghylla,
 Och all sin åtrå fritt i lyckans brunnar fylla.

Hon gick än längre in at se den sälla lefnad,
 Som dese lyckars barn skull' plåga med hwarann,
 Här är wål, sade hon, den lufite wänsskaps tresnad,
 Emedan alla fått af lyckans blida hand;
 Men ack! dem feltes här den rätta nöjets gåfwa:
 De måsta gingo här i agg och afwunds kläfwa.

Här såg hon fina nit bland luffsta rosor ligga:
 Bedräglig smickersång all hörflen til sig drog:
 Här sågs en mammons trål sin afgud misnögt
 tigga,

Som aldrig hant at gie det snåla hjertat nog.
 Kort sagt: på denna högd wor' minsta delen nögda,
 Och til hwarannans fall i synnerhet måst bögda.

Min tanka håpen blef, hon föll til jorden neder,
 När hon den rika lätt på nöje fattig såg,
 Men ännu mer försträckt såg hon, den största be-
 der,
 Som högst på klinten stod, i blinken fallen låg.

Förändring syntes här regerings spiran föra,
Och i et ögnablick upbygga och förstöra.

När lyckan lyste en uppå sin stälta winga,
Så slog hon tio ned i samma blinda flyckt,
Och se'n hon liten stund med den i högden swinga,
Så blef han dubbelt ned i låga stoftet tryckt.
I detta wäxelopp hon förde dem hon ledde,
Och i sin högsta sky det djupste fall beredde.

Min tanka harmads' då på hennes yra handel,
Och rördes, när hon såg så många stora fall,
Hon blef då ganska nögd at gå en stilla wandel,
Och för de högas glans wart hennes åtrå all,
Hon fan, at dygden blott den rätta höghet gifwer,
Som kan i med och mot förakta lyckans iswer.

Rätta tankar om Lycka.

Mel. Jag tänkte bilda af de sköna ögon.

SOm stadga dig, min själ, i dina fasta tankar,
Beslut et ändamål, som aldrig ryggas
skall:

Hwad är, at ditt begär omkring i oro wan-
kar?

Du ser, at lyckans högd är bygd på idel fall:
Den lyckan, som är wald til werdsens härskarinna,
Är en bedräglig, falsk och orättwis Gudinna.

När jag beser de ting, som werden kallar lycka,
Då ryser mit förnuft och ned i båswan far:
Jag ser en wäderbild med färgor sig utsmycka,
Som intet werkligt godt uti sit sköte har:

Här

Här lyser magt och guld, lust, höghet, namn och
titlar :

Uck! en bedräglig glans, som swaga ögon titlar.

Om denna skönhet slåß den stora werdsens skara,
De brinna allihop af håftig kärleks brunst ;
Men denne kärleks lust drar mången djupt i fara,
Och byter äntlig dygd och samwet bort i dunst :
Den falska lyckans Nåd sig låter dyrt betala ;
En tusend hjertan stå för hennes blickar fala.

Skall jag då trängas med de oförwågne själar,
Som kämpas hwar om an, ho måßt kan yswa
fig,

Som i en bräcklig glans dock äro usla trälar,
Med afwunds wapen gå emot hwaran i frig.
Uck nej! mitt sinne kom, den lyckan är ej säker,
Här fins en annan wäg, som sinnets trångtan
låter.

Sil årans branta berg min hog sig icke wänder,
Den rätta årans rot består i dygd och wett :
Min själ är ädel nog, hon är från himlens länder,
Dess höghet är, at hon åt dygden sig har gett :
Jag will ej någon glans af andras fjädrar låna,
Den största åran är, at dygd och wisshet tjena.

Sil guldets glittergrop min syn sig icke tränger.
Uck! skull' en död metall om ädla sinnet rå?
Den blinda människo-lag, som all Naturen
wränger,
Har lycka deri satt, at denna mulden få ;
Men uset lycka den, som sinnets ro förförer,
Och til säsångans tjenst alt mer och mer förförer.

Til flåtjans wida ban min fot sig icke lyfter,
 De lösa nöjen gie ej själens trängtan ro:
 På lustans fria fält fins tusend ångers klyfter,
 Der fräcka sinnen sist i samwets plågor be.
 Olycklig den, som skall sitt nöje ute köpa,
 Och håller det för ro, til egen osärd löpa.

Det blir min högsta ro, at mer och mer fullgöra
 Den mykna skyldighet, som lifwet med sig för:
 Den blinda wanan skal min sinnen ej så röra,
 Ut hon min rätta plickt och samwets ro förstår:
 Jag ser min sinnes ro då allrastarkast blifwer,
 När jag all säfång lust och trängtan från mig
 Drifwer.

Så blir då dygden den, at sig alt mera skilja
 Från det, som själen mörk, förkjust och mis-
 nögd gör:
 Förståndet ädlar up, och rättar så sin wilja
 Til det, som i et rent och säkert nöje för:
 Alt nytja jordiska ting til verklig ro och lycka;
 Men aldrig låta dem förnuftet undertrycka.

Om otålighet och förnöjsamhet.

Otålighet.

Mel. Näcktergals stycket.

Ag mit hjerta mia,
 Hwad skall fågna dig?
 Ibland werdsligt godt
 Hwad skall bli din lätt?
 Lyckans frans,
 Guldets glans,

Göm:

Gömma sig
 Ståds för mig ;
 Vinna dock,
 Med sitt lock,
 Hela werdsfens flock :
 Rikedom och praft
 Faga sig den makt,
 Att de kasta dygden sjelf uti föraft.
 Hwad skal därför bli min del ?
 Hwad kan ändra ödets fel,
 Och den blinda lyckans spel,
 Som förföljer mig ?
 Ångslan, sorg och nöd
 Är mitt lefnads bröd :
 Himlen har mig glömt,
 Och til oro dömt :
 Werden är för mig liksom et wllsammt haf :
 Lugnet finner jag först i min graf.

Förnöjsamhet.

Bort mit tankeqwal,
 Jag har gjort mig wäl :
 Lyckans falska frögd
 Gör mig ej förnögd :
 Hennes wind
 Gör en blind,
 Hon är yr,
 Dersför flyr
 Hon en själ,
 Som är träl
 Utaf dygdens wäl :
 Dygdens ädla rot
 Ger all plåga bot,
 Och bespottar både tids och lyckans hot.
 Hwad

Swad är lyckans sol och dag!
 En förwänder männ'skjolag,
 Som i grunden är helt swag,
 Och har ej bestånd;
 En friff up mit mod,
 Himlen är dig god,
 Han beskyddar den,
 Som är dygdens wån:
 Sorg och sáfång klagan, äro swaghets prof,
 Dygd och wett bli aldrig tidsens rof.

Dygdens wal det rätta nöje.

Mel. Låt grålar länge prata.

Bort sáfångt werds befymmer,
 Kom, fria sinnen, glädjen Er;
 Se, åldren twår och grymmer
 Slår hastigt nog all sáfagnad ner:
 Det rätta nöjet är ej swårt at winna;
 Wi kunna det ju hos oss sielfwa finna,
 När sáfång åtrå dämpas nid,
 Som sårar sinnenets ro och frid.
 Kom in i dygdens Hagar,
 Och uti hennes lufwa tjäll,
 Förnöten Edra dagar,
 Och wäljen här en lefnad säll:
 Här slites man ej om en sáfång åra;
 Här will man ej för guld sin ro förtåra,
 Här är man för sin dygd uphögd,
 Och med en ringa del förnögd.

Låt högfärds dårar bygga
 På branta berg sin Lustegård,
 De bo dock aldrig trygga
 I falska lyckans skydd och wård :
 Låt dem man fritt med tusend rånker löpa,
 Och sig för namn en twungen wördnad köpa :
 Låt penningträlen ta sin rätt;
 Han blir dock aldrig nögd och mått.

Se! Hur en nöjsam lefnad
 Iti vårt eget wal består:
 Se! dygden ger en trefnad,
 Som öfwer all slags lycka rår :
 Hon skänker oss de allrastörsta häfwor,
 Att nöja sig i allt med sina gåfwor:
 Hon är en stöd, i lust och nöd,
 Hon segrar båd' i lif och död.

Wår = W.

Mel. Alla Nymphers Prinsesinna.

Wårn med sin prackt begynnes,
 Jorden synes
 Byta om sin winterdrägt,
 Lärkan bådär alla djuren,
 När Naturen
 Blicr utur sin dwala wått.

Skogens prydnad börjar knoppas,
 All ting hoppas,
 Solen delar lif och fast:
 Up min Själ, från oro waka,
 Kom och smaka
 Hoppets ädla ro och kraft.

Se! hur' den, som alt har grundat,
 Jorden rundat,
 Werdsens stora Uphofsman,
 Har i all ting welat rista
 Hoppets gnista:
 All ting bättre blifwa kan.

Hwart et ting til ökning längtar,
 Liksom trångtar
 Til ett högt fullkomligt mått,
 All naturens lag så handlar,
 Gåmt förwandlar,
 Til des alt sin högd har nått.

Mån

Man den mark, som frosten hölgde,
 Snön fördölgde,

Liknat sig at bli så skön?

Han låg frusen, stel och mager;

Men nu fager,

Äf en ännog värma grön.

Vära Sinnen tröga, matta

Til at fatta

Det öf lånda kan til tröst,

Utaf alt man kunde lära,

Skaparn ära?

All hans verk ha lika röst.

Swad wi finna, se och skåda,

Modigt båda,

At han är fullkomligt god,

At hans Kärlek lika brinner;

Och utrinne

Öfver alt. Liksom en flod.

Men vår Syn, vårt swaga Öga

Kan den höga

Wishets strålen intet nå:

Wi i våra nöjen drömma,

Blindwis dömma

Om de ting wi ej förstå.

Vära mål, til dem wi systa;

Och uplysta

All vår åträs starka blos,

Äro, i den Högstes tycke;

Ej så mycke,

Som en barnlek är för oss.

Skall han ändra sina lagar,
 Alt vår dagar
 Måge til vår lyfnad gå?
 Skulle han Naturens grunder
 Störta under,
 Alt wi må vårt nöje få.

Uck! hwad kan en mass dock poeka,
 Den må bocka
 Sig i låga stoftet nid,
 För det högsta Enewälde,
 Som dock stälde
 Nädigt alt i rättan tid.

Men vår Sjal, vår Känsla ömma
 Kan ej glömma
 Kraften, som wi en gång fått,
 Hur wi ock vår tankar stärka,
 Måst wi märka
 Skilnan mellan ondt och godt.

Massen, den min fötter råka,
 Och förbråka,
 Fast han ringa är i sig,
 Lärer dock uti sit hjerta
 Känna smärta,
 När han trampas utaf mig.

Lika så wi, Sinnen swaga,
 Måste klaga
 Öfwer tidens hårda twång:
 Brist och arbet, motgång, möda
 Och föröda,
 Sals wi blifwa dödsens fång.

Ingen ro står här at finna,
 Som kan vinna
 Uppå tidens ändrings lopp:
 Hwad oss här kan bäst uprätta,
 Endast låtta,
 Är ett fast orygligt hopp.

Hoppet är den största gäfwa,
 Som kan löswa
 Andring på den högsta nöd;
 Säll är den, som hoppet äger;
 Hoppet säger:
 Hoppas jemt i Lif och död.

Uck, min Sjal! så wälj det bästa,
 Sök at fåsta
 Dig wid et beständigt hopp,
 Hoppas jemt, at den dig skådar
 Och benådar,
 Som dig gifwit Sjal och Kropp.

Om du här, i dessa brister,
 Något mister
 Af en kort och timlig frögd,
 Hoppas, at Rättwisans Fader
 Gör dig glader
 I fullkomlighetens högd.

Sommer = Kv.

Mel: Blida Sol! gack! lät dit stens

Dicka tid, som muntrar allt,
Och i dig allt lustigt sluter,
Lif i Kubna Sinnens gjuter,
Du mig roar tusendfalt.

I min tysta enslighet,
Dit ej storm el' ljud hinnee
Jag et lugn, en stillhet finner,
Som ej mången skatta wet.

Långt från Verldens buller skild,
I min låga jorde-hyddda,
Bli ej mina Sinnens bröddda
Af den retand lyckans bild.

Fadel-röst jag här ej hör,
Ell de blinda Månstjotucken;
Finer list och falska stycken
Ej min Sinnes ro förstör.

Om jag saknar prakt och ståt,
Det säfångan kallar nödigt,
Har jag nödtorst öfwerlöddigt
Utan bry och afwunds lät.

All Naturen offerar sig,
At förlusta mina tankar;
Wilda skogen sammansankar
Nöjen, til at roa mig.

Med sitt tysta dån och sus,
 Och sin qwicka Innewånar,
 Han mitt öra nöje lånar,
 När sig tända dagsens ljus.

Wid en Bäck, som sakta går,
 Och från höga klinter, störter,
 Samlar jag de gräs och örter,
 Som förnyas Ur från Ur.

På den gröna Blomster Krets
 Jag Naturens skönhet skådar,
 Hwärt et blad min tanka bådär
 Sil förundran mångaleds.

Under gröna trådens fläckt,
 Som hopstocket sig til lunder;
 Hwilar jag om aften stunder
 Der som källan forlar täckt.

Klippans spits ei är så brant,
 Att min fot dit up ju hinner,
 Der jag nössam utfickt finner
 Andä bort åt Hafwets kant.

När jag dit har ögon sändt;
 Och får se de Flockar tåga;
 Som sitt lif för winsten wåga
 På det falska Element;

Omfas jag wid allt wårt wett:
 Månskan, för at lifwet nära;
 Encks hår döden sjelf begära;
 Willigt sig i faran gett.

Lyckans trålar lika så
 Uppå Werldsens haf sig kasta,
 För et flyktigt wäder hafsta
 De til qwas i diupet blå.

När jag således i mit sinn
 Andras yrjel fått betrackta,
 Bringas jag, at troget ackta
 Uppå egna åträn min.

Ach! hur' wore den förnögd
 Uti dese wilda marker,
 Fri och trygg i låga parker,
 Erotsa Lyckans högsta högd?

Om ej den med häftighet
 Et omöjligt wil åstunda:
 At på detta wida runda
 Så igen sin Själs Magnet.

Sjuffte Corilas, som gått
 Från de skiftand Sommar dagar
 Til de Eliseiske bagar,
 Der du ewig Sommar fått,

Vänta mig, min Herde får!
 Snart jag ämnar dig så möta,
 At et heligt nöje sköta,
 Der all dygds belöning är.

Höste = Kv.

Mel: Tacka bråde konstigt Tirat &c.

DE skarpa Nordanväder ljuda,
 Med sit förtåränd dån och gny,
 Ut Sommars präckt til affärd bjuda;
 De twinga hennes fågring fly,
 De tackla trädens prydnad af,
 Och lusten de sin kyla sprida,
 Och Ång och skog, i marcken wida,
 Förbleknar alt, som grönska gaf.

Det klara wattenet nylig spelte,
 Och stilla wågor kulra fram,
 En Spegel det åt Himlen delte,
 Der den med sine Stiernor sam;
 Det war et präckligt Skådespel,
 Nu stormar det, som nyss war ljust,
 Det kastar sina böljor grusligt,
 Gör. mångens blod och mandom stel.

Uf Solens eld och warma låga
 War lusten ljuslig, ren och skär,
 Alt lefwand fick en ny förmåga;
 Men se, hur' alt ombytligt är,
 Den Himlen, som så nyss war klar,
 Uf mörka skyar nu betäckes,
 Från Jorden tjocka dunster sträckes,
 Bland hwilkas faggor döden far.

De ställen, der all fågning bodde,
 Som hog och öga til sig drog,
 Der lust och ro bland rosor grodde,
 Der Sommarn all sin ståt nedslög,
 Nu endast af sin täcka glans
 Et tomt bedröfligt minne lämna,
 De fulna wäder tycks nu hämna
 Den rika skönhet, som der fans.

För Foglars drill och söta toner,
 Af ruskand wind fyls örat opp,
 De stälta trån med gröna kronor
 Dem sakna nu i torran topp,
 Naturens nöjen affked få,
 I frosten gräs och blommor frysa
 Ho må nu ej af ledsnad ryssa,
 Sig all sin oro minna på?

När all Naturen synes qwida,
 När tiden sig ohyglig ter,
 När Solen styr med dagen blida,
 Och dubbel längd åt natten ger
 Ho är ibland de sorgsnas tal,
 Ho bår et sår i hjertat inne,
 Ho slåpas med et ångsligt sinne,
 Och känner nu ej dubbelt qwat?

Den mörka Höst, de wåta skyar
 Är tryckta hjertans Element,
 Han med sin köld och blåst förnyar
 De sorgemoln, som dem fringrânt,
 Med salta tårar blanda de
 Det tätta rågn, som jorden täcker,
 All ting til ångslan dem upväcker,
 Sjelf tiden tycks den werckan ge.

Hwi skall dock alt så flyktigt vara,
 Som lust och fågnad wercka kan?
 De täcka Somnardagar fara,
 Och liksom skynda på hvaran:
 Den kalla Winter, långa Höst,
 Wil deremot så långsamt skrifa,
 Wär glädje-stunder hastigt lida,
 De löpa undan för vårt bröst.

Så skall jag nu i dimbor samla
 Med Sinnet, liksom med min kross,
 Skall jag som moln min sorger samla,
 Skall tidens art och ändrings lopp
 Så mycken magt på Själens ta,
 Ut henne lik med wädret göra,
 Kan rågn och köld min tankar röra,
 Et minsta blandning med dem ha?

Ach! nej, de äro högre stälde,
 Af finare ursprung, bättre art,
 De böra trotsa tidens wälde,
 Ej sinkas i sin ädla fart;
 Hwad hindras de af Ursens tid
 Uti den ro, de böra ega?
 De kunna altid nöje plåga
 Med det de skola fästas wid.

Eil den, som skapat alla tider,
 Sku de med sina krafter gå,
 Han som förändring aldrig lider,
 Hos honom är en ro at få,
 Den intet tiden slår omkull,
 I honom äro nöjen sanna,
 Ej nog, at wid hans gärning stanna,
 Up, up från jordens skugga: mull.

Så länge Wisbers Solen blänker,
 Så få de värma, ljus och lif,
 Så länge Dygden nöjen skänker,
 Så felar dem ej tidsfördrif,
 Ja detta blida Solskins land,
 Som Himlen dem til bönning skiftat,
 Har ingen skadlig il förgiftat,
 Ej Nordanvädrets skarpa tand.

Gån ut min tanckar här och beten,
 Här fån i ro och söda nog,
 Ej mer förgångligt nöje leten,
 J weten hur det Er bedrog:
 Uti sin Sommar war det täckt,
 Men det förswan liksom det lyste,
 Det såg sin Höst och snart förfryste,
 Blef som et ljus i blinken släckt.

Så lærer er då nöje taga
 J det, som tiden ej förstör,
 Och icke på det skifte klaga,
 Som til Naturens ordning hör;
 En höst, så kall och mörck han är,
 Dock mogen skörd i skötet bringar,
 Den wise ro af all ting twingar,
 Och gagn af alla tider bär.

Låt Höstetiden er påminna
 Den plickt, i bören ta i aekt,
 J skolen med de punden winna
 De gäfwor, Himlen i er lagt,
 Ut när den Hösten kommen är,
 Då Kroppen mognat sig til jorden,
 J sluttas må i högre Orden,
 Sen J ha nog arbetat här.

Winter = Kv.

Eller

Betræktelse om Stiernehvalfwet.

Du aldræfönsta skæde-plan,
 Du widd, den ingen grænka innesluter,
 Dit ögat sina strålar skjuter;
 Men aldrig fyllnad finna kan,
 Omåtligheten dig omgiffwer;
 Ut råfna ut din högd, är Månstjowett för kort,
 Ditt sammanhang fördoldt och obegripligt blifwer,
 Här tappar sig förnustet bort.

Men fast du är en Labyrint
 För månstjowett, och all din ljusa skara
 För os skal obekanter wara,
 Fast ingen skapad tanka hint,
 Ut högre gå, än i din ställning,
 En hög och nombrylig ordning se,
 Är dock ditt Majestät en hårlig wedergållning
 För dem som æktning på dig ge.

Den skönhets glans är aldræförfst,
 Som på en gång förnöjer Sinn' och öga,
 Det mörckblå hwalff, det djupet höga
 Du lockar ögat aldræförfst
 Up til sin præct, det wida runda,
 Der tusend Eldklot stå på Himlens stora hus,
 Der börjar tankans ro, hon får då nog begrunda,
 På desse stälta Himla-hus.

Men

Men fast de klarhet i sig ha,
 Och ljus på alla sidor lifligt flöda,
 Är dock för tankan största möda,
 Ut klara tankar om dem ta:
 Hwad äro de? hwad mänd' de göra?
 Eil hwad för ändamål stå desse Himla-bloß?
 Mån de uti sin freh mångfaldig Saker föra,
 Et mån de lysa blott för oss.

Ho har af Stjernefloka Mån
 Det största ljus om desse ljusen fattat?
 Det har ju mången hiärnan mattat
 I tankelepp på Himmelen,
 Ho är, som kan dem rätt befriswa?
 Kan wäl Torquato, Brahe, Ruggeri
 Et rätt begrep om deras wäsend gifwa?
 Och säja, hwad de ä och bli.

Jag hör dem gifva all ihop:
 Den ena säger dem på Själur wercka:
 Den andra, at de på wår födsel märcka;
 Dock tecknar detta lärda rop
 Ej annat, än en owisß gåta;
 Men skal man ro i någon gifning så,
 Så tyckes den ju sannolikast låta,
 Som måst fullkomligt råkar på.

Om de som Solar fäste stå,
 Ut sina wiska Spheer och Jorðar lysa;
 Som Creatur måst i sig hysa;
 En intet tomt man finna må
 I all Naturens wida Rike;
 Hjelp Himmel! hjelp! då mine tankar opp;
 Ho är då du, du kraft förutan life,
 Som sammanhåller denna krops?

Stig ned, min tanka, liten stund,
 Ut du ej, Jear lik, wid denna Sol må smälta,
 Och i et ömkligt brådsup wälta,
 Löp in uti din egen grund,
 Och dig i helig undran kasta neder
 För detta liusens ursprung, denna magt,
 Som hwart et ting i ewig ordning leder,
 Och af sig sielf har sammanbragt.

Du höst af hwad jag tänka kan,
 Fullkomlighet och lius, som wi för Gud åkalla!
 De tankar i min Sjal upswalla,
 Wid den oändlighet jag san:
 Mån du, som dese stora Krezar wänder
 Och ännu fler dit ej min tanka går,
 Din ögon hit på usla matkar sänder,
 Och skådar ner på Jorden wår?

Är wårt elände dig bekant,
 Och ser du nådigt til wår brister många?
 Wi, som i wåra Grångor tränga
 Ej kunna skilja fallst och sant,
 Ej se wår plickt, än mycket mindre hinna
 Ut kiänna, dig du högsta underkraft,
 I dine werck wi nog dit wäsend finna,
 Men kiänna likwål wercken knapt.

Mån du är öm om dese lif,
 De usla kråk, som du dock kånsta gifswit.
 Ut öndt och godt, och i dem skrifswit
 Mer än et jordiskt tidsfördrif?
 Mån du har dem til högre syflor ämnat,
 An tråla för sit stoft på denna willo: S,
 El' har du dem förgiäfwes krafter lämnat,
 Ut tänka längre än at dö?

Ach! såsom du fullkomlig är,
 Så måst, i dina helga ögon klara,
 Båd' stort och smårt dig lika vara,
 Som warelse är alt beffår:
 Hur' skulle du de wercken nu förglömma,
 Som du af nåd och wishet en gång giort?
 Du högsta nåd, hur kan du nåden gömma,
 För dig är all ting lika stort.

Så är jag säker du mig ser,
 Och at du på min nöd och jämmer märcker:
 Det är det enda, som mig stärcker
 I all den sorg, mig tiden gier,
 Det är det hopp, som i min Anda brinner,
 När jag af suet och qwal försmäcka må,
 At jag hos dig en säker tilgång finner,
 Får med mitt hjerta för dig gå.

Så finner jag dig, store GUD,
 Fast uti moln och under dunkla skyar,
 När du en gång mitt lif förnyar
 Och kläder i fullkomlig skrud,
 Då får jag se i rena lius och strålar
 Dig sjelf och hwad din wishet alt beredt,
 Den Stiernehop, som nu så konstigt prälar,
 Begriper jag då med mitt wett.

I Himla kroppar, höga lius,
 Som dran min hog til sjelfwa Ljusens HERRE,
 I Solar, större med de smärre,
 Som lysen många Werldars hus!
 Ach! hastwen I i er så rena andar,
 Som kännen denne Guden mer än jag,
 Så prisen den, mit låf jag med ert blandar,
 Och wäntar min förhögnings dag.

Då går jag glad från denna mull,
 Den låga jord, som varit mig en pröfning,
 En öundwiltig Sjåla-öfning,
 Och nögder ger min kropp i Full,
 I ewigt ljus min Anda sen inslyter,
 I ljus, som Sol och Stjernor öfvergå,
 Der aldrig lif och ewig klarhet tröter,
 Der alla Andar föda få.

Wiatiga Frågor

Til en Lård,

Med

AUCTORENS egit Swar.

Frågorne.

Sörundra ej, o Danmarks ljus,
 Jag obekant för eder wågar
 Afmåla alt det tankebrus,
 Som ogement mit sinne plågar:

Er sanna lårdom, rena wett
 Har gjort, at man Er wida känner,
 Samt wårswat Er ofiända wänner,
 Som sinnet, fast ej kroppen, sett.

Er Danska skåde-plan har löst
 Af eld och qwickhet, wett och snille,
 Och wisat ut, at Norden host
 Swad Frankrif endast ega wille:

At Mollier, La Fontaine, Despreaux,
 Ej hast all eld i sina hjerno;
 Men under kalla Björnens skjerno
 Kan Danska smillen värma få.

Ovidius, den smälla Skald,
 Som bytte folck i djur och stenar,
 Måst höra ned i Glylis wald,
 Hur' Rycket nu hans Läf förklenar,
 Sed'n en mer lård och witter hand,
 Med bättre skäl, af större grunder,
 Har wist et nytt Naturens under,
 At få i folck förwändas kan.

Ja resan i den nya lust,
 Som är en jernn och noga blanning
 Af nöjsam qwickhet, starkt förnuft,
 Af lossig list och lustig sanning,
 Är wist et pröf af sådant wett,
 Som willd gånger genom-hunnit,
 Och i sig sjelf den stadga wunnit,
 At det ej mer kan bli förledt.

Se! alla dese wishets prof
 Nå länge något et plågadt sinne,
 Som är för egne tankar rof,
 Och kan ej bli i stillhet inne:
 Det löper werden rundt omkring,
 Och wil til ljus och klarhet hinna,
 Det wil beständigt nöje finna;
 Men finner ro i ingen ting.

Att det ej förr fått lifwet se,
 An se'n de stora Män blit döde,
 Som bot för soten kunnat ge,
 Derför' beklagar det sit öde.
 Om Newton, Leibnitz, Locke, Bayl
 Annu på denna runden wanka,
 Så skulle de så bry sin tanke
 Med läkedom för en twiflad själ.

De skulle då så skaffa bot
 För sinnen, de med twiflan smittat;
 Nu ha de röjt wår blindhets sot;
 Men ingen Läkedom uphittat:
 Är icke bättre wara sjuk,
 Och ej sin egen smärta finna,
 An häftigt i en sweda brinna,
 Och ej derför' så minsta bruk?

Swad gagnar, man de dimbor ser;
 Som alt wårt wäsend här omgifwa;
 Att man sig mödar mer och mer,
 Det grosssta mörker från sig drifwa?
 När äntlig man, med mycket bry,
 Ofunnigheten genombrutit,
 Och tankegäfwan långt upskutit;
 Står man än qwar i dunkel sky.

Är det den lön, som wishet ger
 Att dem, som dyrka hennes under;
 Som sig med möda sänka ner,
 Och djupt ransaka hennes grunder:
 Att sist i twifsam owisshet,
 När man har tröttnat tankan spanna;
 Med gamla Socrates bekänna,
 Att det är intet, som man wet.

Hwad skal of wisa wägen här
 I bland så många willo-gångar?
 Hwad skall of trösta i beswär,
 Då bitter nöd wårt hjerta fångar
 På denna lasters tummelplats,
 Der dygd och odygd hopamångas:
 Der wett och ljus af dårskap wrängas,
 Och hwar en skryster med sin sats?

Säll den, som med sin religion,
 Den han från spåda ären lärer,
 Kan trösta sig, och tro den Fron,
 Som bäst til saligheten bærer,
 Som far och farfar bygde på:
 Och ej af minsta twiflan frestas,
 Men under nöd i tro befåstas,
 När han får til sin Bibel gå.

Säll den, som på så höger sig
 Kan lyfta sig och himlen hinna:
 I sielfwer Gud förnöja sig,
 I mörkret här hans wäsend' finna:
 Omedelbart hans helga röst
 I Själens öfra del få höra:
 Med rena andar sålskap föra,
 Och smaka himmelsk ånglatröst.

Säll den, som med förnuftet sit
 Kan til sin wandel ljus bereda:
 Som gjort sig såfång twiflan qwitt,
 Sig låter af Naturen leda:
 Som följer åtrån sin i alt,
 Och tidsens nöjen nössamt wäljer,
 Af andras nöd sig inter qwäljer:
 Är lika nögd wid hett och kalt.

Såll den, som här, så högt han kan,
 Förnöjer sina grofwa lustar:
 Som nefar werdsens uphofsman,
 För straff och ansvar intet pustrar:
 I tiden lefwer han förnögd,
 När andra sucka under nöden:
 Om nu hans själ förgås i döden,
 Så saknas ej hans förra frögd.

Men deremot olycklig den,
 Som, uti desse tankar alla,
 Får ingen säker grund igen,
 Kan icke wist på något falla;
 Som trångtar efter ljus och stöd:
 I GUD och dygden hugnad tager;
 Men fruktar, at han sig bedrager,
 Och faller så i första nöd.

Om det är sant, hwad Locken sagt,
 At Gud Materien funnat gifwa
 Förmögenhet til tankemagt,
 Och således inga andar blifwa:
 Så är ju det hans tanke-slut,
 At hwad wi själ och anda kalla
 Med döden lærer sönderfalla,
 Och med wår lifstid löpa ut.

Om äfwen dygd är ingen ting,
 Ej wäsend' i sig selsfwer äger;
 Men endast här i werdsens ring
 Består i det, som wanan säger,
 Hwad är då åt, at wara from,
 At wåld på sina lustar göra,
 Om ingen rättwis maqt skal föra
 På ondt och godt en rättwis dom?

Hwi har det högsta Majestet
 Så litet ljus og här i lämnat?
 Har han og til fåfånglighet
 Och detta lifwet endast ämnat?
 Ack, ja, han kan så wäl bestå
 Uti sin magt och sällhet rena;
 Fast dese jordematkar klena
 Hans härlighet ej skåda få.

Men ack! det är et ömfligt slut,
 När själen om sig sjelf skal tänka:
 Ditt wäsende skal släckas ut,
 När man din kropp i jord skall sänka:
 Din kraft, din känsla, wett och ljus,
 Din tankesart, som går så wida,
 Har intet annat at förbida,
 In delas i smått stoft och grus.

O! hwad för bittert hjerte-skott
 För alla dem, som orätt lida,
 Som på sin del i tiden fått
 En dygdig själ: men mycken qwida:
 Mon' deras dygd förgåfwes är,
 Och deras tårar icke hämnas;
 Mon hwar en fri i döden lämnas,
 Som hast så olift öde här?

O! hwad för gräfligt bunderslag
 För dem, som här i glädje pröfwat
 Den ädla wännskaps ljufwa lag,
 I wett och dygd hwarannan öfwat:
 Ut mista på en bister stund
 För ewig tid så dyrbar häfwa,
 Som med sin myckna dygd och gåfwa
 Skall sofwa i en ewig blund.

Hwad

Hvad skall, i en så håftig nöd,
 Dock trösta et förtvifladt hjerta,
 Som af en så mång-dubbel död
 Måst känna en orwanlig smärta,
 Som i en maka ser förgås
 Sit jordiska allt, sit sinnes fågnad,
 Sin bygdestöd, all timlig hågnad,
 Förutan hopp at återfås?

Som af sin ögnasafnad har
 En ständig sorg, en bitter jänner;
 Men dock et större qval förfar
 Af twiflan, som så själen klemmer,
 At en så får och ädel själ,
 Den man sit hela hjerta gifwit,
 För hånda, har til intet blifwit,
 Och njuter ej et ewigt wål.

At den, som här i dygd och frid
 Sin lefnad stält til mångas nytta;
 Skall i sin bästa blomstertid,
 Til allas sorg, i grafwen flytta:
 Ej af en wis och nådig magt
 För ewig orsak hådantagen;
 Men af en slump til jorden slagen;
 Och i ett kån-löst intet bragt.

Min öma och beklända själ,
 Som denne plågo-eld förbränner;
 Som sig i frätand' smärta qwäl
 Och aldrig frid och lisa känner,
 Hur' gerna led hon ännu mer,
 Om hon, för all sin plåga, wiste,
 At den, hon här med tårar miste,
 Är til och ewig sällhet ser.

Hur skall jag detta uplöst få?
 Ho är, som håri ljus meddelar?
 Förlåt, at jag til den wil gå,
 Som ej i andra tankar felar;
 Men har en medelväg walt ut,
 För sit förnuft en stadig trappa,
 Hwarpå det ej sig plågar tappa
 Wid hwarken tro ell tankeslut.

Om någon dygd är wårklig til,
 Och ro uti sig sielfwer finner:
 Om den, som godt uträtta wil,
 Belöning i sit samwet winner:
 Skal wist et ljufligt sinnes wål
 Hos er, på denna möda, följa,
 Om ur en fastlig twiflans bölja
 I hjelpen en bedröfwad siäl.

En siäl, som i så tunga band
 Förnöter sina bittra dagar,
 Ut intet fins i werdsens land,
 Som hennes åtrå mer behagar:
 Som på sin korta lefnads tid
 Et hårdt och sålsamt öde pröfwar,
 Och endast nu med längtan töfwar,
 Ut få i sina tankar frib.

Förwågra ej, at gifwa swar
 På desse mina twånne frågor:
 Om siälen blir, i döden, qwar,
 Och om han är af himla-lågor:
 Om det, wi kalla dygd, är til
 Ell' den består i Månskio-sunder,
 Om dygden i sig sielf har grunder,
 Som himla-handen kröna wil?

Om Edert wett wil möda sig,
 Et twifladt sinne håri styrka:
 Om edra skäl uprätta mig,
 Hur skal jag ej den stunden dyrka,
 På hwilken jag helt obekant,
 Med Saba Drottning, lyckligt lände
 Bort til en wis, den jag ej kände,
 Och swar på mörka frågor fant.

Swaret.

NEj! sök uti dig sielfwer ro,
 Det är en ewig sannings regel:
 Se andras tankar, hjelp och tro,
 De äro dig, som lösa segel:
 De wända sig, som wädren gå,
 Och skeppet snart i sjön ned wäger:
 Om det ei egen styrman äger,
 Förloras det i böljan blå.

J, trötta tankar, gån i lugn,
 Och säjen mig, hwad han i wunnit,
 Sen J uti en pröfwo: ugn
 Er luttrings wäg igenomhunnit?
 An är den ei til ända bragt,
 An står Er mer i werden före;
 Men hwad blir nu Ert rätte: snöre
 Wid troiflans brus och motgångs magt.

Nog länge han J luppit fring,
 At ljus i mörka saker winna;
 Men fäfangt hopp, på alla ting
 J denna werden redo finna:

Et slut som helt förmåtit är;
 Hur kunna wi oss så förgåta?
 Et endligt will et ewigt måta,
 Som styr, och skapat all ting här.

Men därför må ej dären tro,
 Att han gör bäst, som intet wägar
 Upwakna ur sin döfwa ro,
 Gi efter wishers wägen frågar;
 En wishet är det höga mål,
 Dit wårt förnuft skal stadigt syfta,
 Sig mer och mer från mörkret lyfta,
 Så långt som skapta kraften tål.

Naturen är den Lustegård,
 Der wi sku sannings fruckter leta,
 Och, fast wår wådjo-ban är hård,
 Wi böra dock på den arbeta;
 En lifwets ändamål är det,
 Att jorden se, men ej widläda,
 Att skaparn genom werken skåda
 Uti des minsta spår och fråt.

Då gifwer wishet härlig lön,
 När wi des rätta fruckter samla:
 Hon ger oss alltid nya rön,
 Att wi ej jemt i mörkret samla:
 Det lilla, som wi här förstå,
 Wål intet är mot det som felar;
 Men i så ringa kunskaps delar
 Wi dock wårt ändamål ärnå.

Hon är den lyckta i vår hand,
 Som skall oss rätta vägen visa,
 Och fast en uplyst fela kan,
 Och all hans ljus tycks icke spisa;
 Så är han likväl mera säll,
 Än den, som sielf sit wett förringar,
 Och all sin lefnads tid tilbringar
 Uti ofunnighetens qwäll.

När tankan söker up en stig,
 Som in i ewigheten hamnar;
 Och, fast hon ofta villar sig,
 Det högsta goda dock omfamnar;
 Så skall hon endtlig winna ljus:
 Den henne skapat til sin spegel,
 Skal lemna henne säker regel
 I detta mörka lefnads hus.

Då blir den religionen fast,
 Som henne måst til skaparn drager;
 Som ej ger lof til någon last,
 Som lifwar up den inre dager,
 Det samwets ljus, Naturens lag,
 Som Gud et tänkand wäsend gifwit,
 Och kraftigt i vår anda skrifwit,
 Ifrån vår första födsloedag.

All willosttig går hon förbi,
 På den hon funnit största brister:
 Om hon än welat den besi;
 Hon dock deraf ej något mister;
 En sen hon alting pröfwat har,
 Så wet hon wällja ut det bästa,
 Der hon kan ewigt ankar fästa,
 Och hwila med sin åtra qwar.

Hon famlar ej wid sådant ljus,
 Som djupar' ned i mörkret sänker:
 Hon stillar snart det frågo-brus:
 Om Anda ell' materie tänker;
 På Guds fullkomlighet hon ser,
 Som ej så korta mål behagar,
 Ut endast, för så lifstids dagar,
 Så höga gäfwor lägga ner.

Nej! werket af den högstas hand
 Dändlig ändamål uptäcker:
 Wår werd, det underbara band,
 Långt in i ewigheten råcker:
 Den skönhet, som i tankan är,
 Den Himla-art, som der upglimmar,
 Mån den är gjord för några timmar,
 För litet ljus och lekwerk här?

Nej, Sjålen blifwer ewigt til,
 Hon skall sit ursprung känna låra;
 Men om hon det ock nalkas wil,
 Så skal hon rätt sit wårde båra:
 Ej kånka sig i stoftet nid,
 Ej med sin åtrå skada andra;
 Men efter ljusets reglor wandra
 På denna werdsens bana wid.

Då yppar sig hwad dygden är:
 Et ljus från Guda-solen sjelfwer:
 På all ting dygden mätto bår,
 Ehuru sig wår wandel hwålsfwer:
 I nöjet wet hon återhåld,
 I sorgen är hon all wår styrka,
 Hon kan sin kraft wid all ting yrka,
 Hon har all sällhet i sit wåld.

Hwad samwers ljuset täcker opp,
 På noga sätt hon efterföljer:
 Hon pröfwar ut för själ och kropp,
 Hwad godt sig uti allt fördöller:
 En måtlighet i all tings bruk
 Är dygdens Högsta mästerstycke:
 För litet eller och för mycke
 Gör inre helsan genast sjuk.

Så är då dygd ej blott en hamn,
 Som nämns, men står ej til at hinna,
 En hennes wäsend, art och namn
 Kan hwar en hos sig sielfwer finna;
 Naturligt straff ell' sinnes wål
 Wid hwar en enda gerning låda,
 Som of så jemt och slitigt båda,
 Hwad måst får råda i wår själ.

Dygd är då det, at älska Gud,
 Som högst och härligst är af alla:
 Fullkomligheten i sin skrud
 Kan kärleks kraften måst befalla:
 Gud är wår andas hwilogrund:
 Och det är dygd, at honom känna,
 Ej blott at tankan högt uppspanna,
 Men i en ödmjuk tros förbund.

Dygd är ock det, at älska sig,
 Sit eget wål, sin sällhet wilja:
 Upsöka sannings rätta stig,
 Från falska tanke-slut sig skilja:
 At nyttja allt i werden rätt,
 Sin kropps och själa-nödtorst söka,
 Ej den på orent wis föröka,
 Men på et sant och uplyst sätt.

Dygd är, at älska hwar och en,
 För alla god och nyttig vara:
 Som man ej skapad är ällen,
 Wil skapar'n ju dermed förklara,
 At kärleks bandet hågnar alt,
 Ej blott, at intet skada andra:
 Man bör til allmän nytta wandra,
 Naturens lag det ock befalt.

Gåll den, som söker sådan dygd;
 Den henne älskar, ser och äger,
 Han hwilar nögd i himlens skugg:
 Hans sällhet all ting öfverväger;
 En dygden, som från Gud utgår,
 Ut af sit ursprung skydd åtnjuter,
 Han wiljan sin i Guds insluter:
 Och tryggas nöjen der undfår.

Allt wärellopp, i werden sker,
 Gör ingen ändring på hans tankar;
 En i det ljus, som all ting ser,
 Infåster han sit själa-ankar:
 För slump han ingen ting tar opp,
 Så wida Guds försyn regerar:
 En Magtlös Gud sig ej formerar,
 Som bryr sig ej om werdens lopp.

Sit lif han, som en gåfwa, bår
 Af himlens hand til mycken nytta;
 Men om det hastigt sig förtår,
 Så kan han nögd ur tiden flytta:
 När han det sielf ej förtat af,
 Han gläder från det låga drager,
 Och tror, at den sielf listwet tager,
 Som honom det af Nåde Gaf.

Hwad bittert honom möta kan,
 Hwad swärhet honom här må hända,
 Det tar han, som från himlens hand,
 Och låter det til nytto lända:
 Han saknar wäl med sorg en wän,
 Af den han glädje har förfarit,
 Men när den samma dygdig warit,
 Så wet han hwar han fins igen.

Jag wil då härwid stödjja mig,
 Ehur' mit lefnads lopp må ila
 På motgångs eller Lyckans stig,
 Wid Gud och dygden skall jag hwila:
 Odödligheten för mig står,
 Stor sak, hur tiden här förswinner,
 Om den i sora ell' frögd jorrinner,
 Först jag det sanna målet när.

Siälens fasta Sköje.

Wimmelens Adlaste wärk, dyrbaraste Män-
 nisko Siälar,
 Hwarföre gören I Er til jordenes usta-
 ste trälar?
 När Er fina Natur ej jordiskt i sig kan sat-
 ta,
 Kunnen I då af flyktigit stoft Er lycklige skat-
 ta?

Alla de jordiska ting, som oss til tråldomen bö-
 Runna wär eniga siäl dock aldrig fulla förnö-
 ja,
 ja.

Don

Hon, som är odelad och en, Hur kan hon då
 I ostadiga, ändliga ting, som ^{trifwas} städse fördrif-
 was.

Siälens åtrå går ut, at söka sig nöje och
 Hennes tankar och drift bort til det ^{hvwila} ändamål
 Målet winner hon ej, när tome ^{ila:} skuggorna
 Och den endaste siälens ro ^{wäljes,} för fåfånga
 säljes.

Falsk, ostadiger ro, som sig på männissior
 Plågsam, tårande ro, den gyllene skatten fram-
 Blind, själfdödande ro från ^{föder,} wällusts strömmen
 Erångtande siälen af Er rätt slätt förnöjelse
 finner.

Öpna din andliga syn, du andliga himmelska
 Sträck til himlarna up din åtrås hela för-
 Wälg ej skapade ting så högt, at Skaparen
 Dessa förgås, det Ewiga alt. ej nånsin ut-
 tömmes.

Die erste Zeit der
 die erste Zeit der
 die erste Zeit der
 die erste Zeit der

